

حجم بدهی های دولت به یک سوم تولید ناخالص ملی رسید

اقتصاد در وضعیت قرمز

م.ریم شکرانی

حجم بدهی های ایران نگران کننده شده است. تازه ترین گزارشی که صندوق بین المللی پول منتشر کرده، نشان می دهد که بدهی خالص دولت ایران پار سال بیش از ۳۰.۳ درصد کل تولید ناخالص داخلی کشور بود، در حالی که این رقم طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۷ به طور متوسط ۶.۵ درصد بوده است.

این گزارش که روز سه شنبه ۲۷ مهر ماه منتشر شد، تأکیدی کند برای سال جاری هم انتظار بر آن است که نسبت بدهی دولتی به تولید ناخالص داخلی کشور ۲۷.۳ درصد و در سال آینده ۲۸.۴ درصد باشد.

این موضوع در حالی مطرح است که همین چند وقت پیش گزارشی پر حاشیه از سازمان برنامه و بودجه منتشر شد. گزارشی که در آن تأکید شده بود که در صورت ادامه تحریم، میزان بدهی های دولتی تا

سال ۱۴۰۳ به نصف تولید ناخالص داخلی رسیده و همین موضوع دولت را در آستانه ورشکستگی قرار می دهد. هر چند که سازمان برنامه و بودجه زیر بار این گزارش نرفت. گزارشی که در اواخر دولت حسن روحانی، تنظیم شده بود و سازمان برنامه و بودجه آن را تنها یک برآورد کارشناسی دانست اما داده های این گزارش با برآوردهای صندوق بین المللی پول تفاوت چندانی نداشت.

سازمان برنامه و بودجه نیز مانند صندوق بین المللی پول، نسبت بدهی دولت به تولید ناخالص داخلی را حدود ۳۰ درصد ارزیابی کرده بود. صندوق بین المللی پول «تولید ناخالص داخلی اسمی» ایران در سال جاری خورشیدی را حدود ۱۰۸۱ میلیارد دلار ارزیابی کرده که نسبت به سال ۹۹ حدود ۲۹ درصد رشد داشته است.

البته باید دقت کرد که این رقم به معنی تولید ناخالص داخلی واقعی

آخرین برآورد بانک جهانی حاکی است تولید ناخالص داخلی واقعی ایران بر اساس نرخ دلار آزاد در سال گذشته میلادی حدود ۱۹۲ میلیارد دلار بوده که معادل نصف اقتصاد امارات متحده و یک سوم اقتصاد ترکیه و عربستان است.

ایران نیست، چرا که در محاسبه تولید ناخالص داخلی اسمی، مولفه تورم را هم در نظر می گیرند و با توجه به تورم ۳۶ درصدی در ایران طی سال گذشته افزایش افسار گسیخته قیمت محصولات تولیدی و خدمات، رشد ۲۹ درصدی ارزش تولید ناخالص داخلی اسمی در ایران دور از انتظار نیست. صندوق بین المللی پول رشد «تولید ناخالص داخلی واقعی» ایران در سال گذشته را تنها ۳.۴ درصد

ارزیابی کرده است. این موضوع در حالی رخ می دهد که آخرین برآورد بانک جهانی حاکی است تولید ناخالص داخلی واقعی ایران بر اساس نرخ دلار آزاد در سال گذشته میلادی حدود ۱۹۲ میلیارد دلار بوده که معادل نصف اقتصاد امارات متحده و یک سوم اقتصاد ترکیه و عربستان است. هر چند که این برآورد بانک جهانی حواشی زیادی به دنبال داشت و برخی کارشناسان شکاف برآورد صندوق جهانی پول و بانک جهانی درباره تولید ناخالص داخلی ایران را ناشی از شفاف نبودن آمارها و البته دلار چند نرخي در ایران دانستند. با این حال سقوط ارزش پول ملی ایران و رشد نقدینگی ادامه دار شده است به طوری که مسعود نیلی، اقتصاددان اعلام کرده که وضعیت اقتصاد کشور هیچ زمانی به اندازه هم اکنون وخیم نبوده است.

ارزش پول ملی کاهش نمی یابد در چنین شرایطی رییس سازمان برنامه و بودجه تأکید کرده است که در سال ۱۴۰۱ ارزش پول ملی کاهش نخواهد یافت. میر کاظمی با بیان اینکه اگر بودجه بدون کسری بسته شود و خلق پولی صورت نگیرد تورم مهار خواهد شد؛ اظهار داشت: دو ماه است که دولت سیزدهم فعالیتش را آغاز کرده و بدون خلق پول پرداخت های ماهیانه را انجام می دهد که این آغازی برای موفقیت بزرگی در مهار تورم است.

معاون رئیس جمهور با بیان اینکه کارهای بزرگی در کشور انجام شده است، افزود: ولی در افزایش درآمد و سطح رفاه مردم اتفاق خاصی نیفتاده و برای خروج از این روند باید بر شاخص های کلان اقتصادی تمرکز شود. توجه به اثر بخش کردن منابع، افزایش نقش استان ها در پیشبرد برنامه ها و حرکت به سمت برنامه های شدن و انجام توافق نامه ها به صورت برنامه ضروری است.

میر کاظمی با بیان اینکه در تدوین لایحه بودجه باید بازنگری صورت گیرد، گفت: باید توافق نامه برنامه ای با وزرا، سازمان ها و استان ها امضا شود و منابع لازم در نظر گرفته شود و در مقابل آن نهادها برابر منابع در یافتی پاسخگو باشند. وی اما توضیح نداده است که بدون استقرار و بدون کسری بودجه، چگونه قرار است بودجه به تعادل برسد. اگر قصد فروش اوراق باشد که دولت یاران در وضعیت بدکار تر از شرایط کنونی قرار خواهد گرفت.

نیلی: اوضاع خطرناک تر از همیشه است!

نیلی اعلام کرده است: رئیسی اگر می خواهد سیل تورم رو به افزایش در خطرناک ترین برهه تاریخی، ایران را نابود نسازد، باید به جای تصمیم های بد اقتصادی محبوبیت آور، تصمیم های سخت اقتصادی محبوبیت زد بگیرد

او تأکید کرده است که باید همه روی موضوع تورم تمرکز کنیم چون از این ناحیه خطرات زیادی جامعه ما را تهدید می کند. از سال ۱۳۳۸ تا قبل از ورود به دهه ۱۳۹۰ یعنی در طول ۵۲ سال، فقط دو سال تورم بالای ۳۰ درصد داشته ایم که سال های ۷۳ و سال ۷۴ بوده است. در سال ۷۳ تورم ۳۵ درصد داشتیم و در سال ۷۴ تورم بیشه نزدیک ۵۰ درصد رسید. اما در طول دهه ۱۳۹۰ به تنهایی چهار سال تورم بالای ۲۰ درصد داشته ایم. در سال ۹۲ با تورم نزدیک به ۳۵ درصد مواجه شدیم و پس از آن، از سال ۹۷ به بعد، مستمر تورم های بسیار بالا را تجربه کرده ایم و با تورمی سنگین تر دهه جدید را آغاز کرده ایم. این وضعیت که تورم چند سال پشت سر هم بالای ۳۰ درصد باشد و هر سال مقدار قابل توجهی هم افزایش پیدا کند هیچ وقت در اقتصاد ما تجربه نشده است.

نیلی: تورم در فروردین ۱۴۰۰، حدود ۷.۲ درصد بود که در اردیبهشت به صورت طبیعی کاهش یافت، اما در خرداد به ۵.۲ درصد، در تیر به ۵.۳ درصد و در شهریور هم به ۹.۲ درصد رسید. این یک علامت است که نشان می دهد تحولات سیاسی کشور روی انتظارات تورمی به هر دلیلی اثر گذاشته است.

این اقتصاددان همچنین در ادامه نوشته است: تورم در فروردین ۱۴۰۰ حدود ۷.۲ درصد بود که در اردیبهشت به صورت طبیعی کاهش یافت، اما در خرداد به ۵.۲ درصد، در تیر به ۵.۳ درصد و در شهریور هم به ۹.۲ درصد رسید. این یک علامت است که نشان می دهد تحولات سیاسی کشور روی انتظارات تورمی به هر دلیلی اثر گذاشته است. نیلی تأکید کرده است: سر نوشت ۸۵ میلیون نفر در گرو نحوه مدیریت پولی و مالی کشور توسط دولت است. باید راهی پیدا کرد که مانع از وقوع سبیل شد. سبیلی که می تواند همه ما را از بین ببرد. هیچ زمانی را به اندازه امروز خطرناک نمی بینم. هر چند هنوز بازم فرصت برای جلوگیری از بروز تورم بالا وجود دارد و می توان مانع از آن شد به این ترتیب در شرایط موجود در حالی که آینده مذاکرات همچنان در وضعیت مبهم قرار دارد و اقتصاد ایران شاخصی سیاسی نیست، تداوم این روند همراه با شعارهای غیر قابل اجرا می تواند زمینه ساز بروز مشکلات آتی در اقتصاد ایران باشد. مشکلاتی که در سایه کاهش اعتماد عمومی به سخنان دولتمردان تشدید خواهد شد.

وی گفت: دولت سیزدهم هر چند وعده کاهش قیمت ها را داده اما در عمل تصمیماتی می گیرند که باعث رشد تورم می شود، در این میان عده ای به پیامدهای این موضوع واقف نیستند اما عده ای دیگر به طور عمدی به دنبال افزایش قیمت ها هستند چرا که منافع آنها در افزایش قیمت هاست. این کارشناس اقتصادی تأکید کرد: تمام این موضوعات نشان می دهد که دولت دوازدهم هم عمل افزایش قیمت های ارز نبوده و این برنامه ها فراتر از تصمیمات دولتی است.

وی درباره پیشنهاداتی مربوط به جایگزینی کارت های یارانه و بن به جای ارز ۴۲۰۰ تومانی گفت: این پیشنهادات حرف های بسیار نامربوطی هستند چرا که کارت های اعتباری یا مدل های شبیه به آن حجم بزرگی از نقدینگی را وارد بازار می کند که خود تورم را است و به دلیل افزایش تورم در کشور به سرعت هم بی اعتبار می شوند و مانند یارانه نقدی، ارزش خود را از دست می دهد. معتقدم این پیشنهادات یا از سر چهل داده می شود یا منافع عده ای در آن است که البته دومین گزینه احتمال بیشتری دارد.

دنبال ریشه ها و مشکلات ساختاری بگردیم. آرگون ادامه داد: طرحی که به تازگی در مجلس پیگیری شده و از جرم انگاری برای صادر کنندگانی که ظرف سه ماه از خود را به کشور نیاوردند صحت می کند، نه تنها در این فضا چاره ساز نخواهد بود که حتی خود موجب دلسردی و خروج سرمایه از تولید می شود. از این رو انتظار ما این است که تصمیم گیران به جای مجرم دانستن صادر کنندگان به سراغ مشکلات کلیدی بروند.

اگر ارزی به کشور نیامده، باید به سراغ علت ها و ریشه های اصلی آن رفت، توضیح داد: در شرایط تحریم، چه فرایند صادرات و چه بازگرداندن ارز با محدودیت ها و هزینه های بالایی روبه روست. از سوی دیگر محدودیت های مربوط به اف ای تی اف نیز خود عاملی برای دشوار شدن شرایط است. در دو سال اخیر کرونا نیز محدودیت های خاص خود را به وجود آورده است. از این رو اگر ارزی به کشور بازنگشت و صادر کنندهای شناسنامه دار آن را به کشور نیاورد، باید به

خبر اقتصادی

اروپا «بانک گاز» برنامه ریزی شده ایجاد کند

ایلنا - مدیر عامل شرکت گاز ایتالیا یکی اعلام کرد که اروپا باید برنامه ریزی لازم برای ذخیره سازی مناسب گاز را انجام دهد. مارکو آلورا، رئیس بزرگ ترین شبکه حمل و نقل گاز اروپا، روز سه شنبه (۲۷ مهر ماه) اعلام کرد که اروپا باید برای حل مشکلات گاز خود، با استفاده از فضای ذخیره سازی استفاده نشده، یک «بانک گاز» برنامه ریزی شده ایجاد کند. مدیر عامل گروه زیر ساخت های گاز ایتالیا (اسنم)، در کنفرانسی درباره انتقال انرژی گفت: به نوعی باید هر طور ممکن است گاز تهیه کنیم تا ذخیره سازی راهبردی خود را افزایش دهیم. اشاره آلورا به سخنرانی ماریو دراگی، رئیس سابق بانک مرکزی اروپا در سال ۲۰۱۲ بود که می گفت این بانک برای نجات یورو هر کاری لازم باشد انجام می دهد. اسنم بیشتر ظرفیت ذخیره گاز ایتالیا را به عنوان یک بخش نظارتی اداره می کند.

خرید و فروش امتیاز طرح ملی مسکن ممنوع است

اتاق اصناف ایران در اطلاعیه ای، نسبت به ممنوعیت خرید و فروش امتیاز طرح ملی مسکن و تضییع حقوق مشتریان هشدار داد. این اتاق در اطلاعیه ای، نسبت به ممنوعیت خرید و فروش امتیاز طرح ملی مسکن و تضییع حقوق مشتریان هشدار داد. در این اطلاعیه آمده است: به اطلاع عموم هموطنان گرامی می رساند: هر گونه خرید و فروش امتیاز طرح ملی مسکن و سایر طرح های حمایتی تأمین مسکن وزارت راه و شهر سازی غیر قانونی بوده و منجر به سوء استفاده و تضییع حقوق خریداران امتیاز ها و تشکیل پرونده های حقوقی و قضائی خواهد شد. عملیات اجرایی طرح اقدام ملی مسکن و ثبت نام متقاضیان آن از سال ۱۳۹۸ آغاز شده و بر اساس اطلاعات واصله از وزارت راه و شهر سازی، بیشتر متقاضیان این طرح با پرداخت مراحل اولیه سهم آورده خود در پروژه های شروع شده جانمایی شده اند. اما از آنجایی که بر اساس شیوه نامه اجرایی آن طرح، تخصیص واحد به متقاضیان در مراحل پایانی اجرای پروژه انجام خواهد شد، در اغلب پروژه های این طرح، فرایند انتخاب واحد قابل تخصیص به متقاضیان و بالتبع آن، انعقاد قرارداد و واگذاری تا کنون صورت پذیرفته است.

موسس علی بابا از چین خارج شد

ایسنا - جک ما، هم موسس علی بابا گروه هولدینگ برای نخستین بار از زمانی که دولت چین به سرکوبی و شکستن انحصار امپراتوری فناوری وی پرداخت، به اروپا سفر کرد. ساوت چاینا مورنینگ پست که متعلق به گروه علی باباست، گزارش کرد که این میلیاردر ۵۷ ساله پس از یک توقف کوتاه در هنگ کنگ، به اسپانیا رفت. جک ما برای سلسله دیدارهای کاری از جمله یک تور صنعت کشاورزی و فناوری محیط زیستی در اسپانیا به سر می برد. با این حال سخنگوی علی بابا حاضر نشد درباره مکان حضور جک ما اظهار نظر کند.

خبر معاون وزیر صنعت درباره قیمت های جدید خودرو

تسنیم - رئیس سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران خبر منتشر شده به نقل از خود را مبنی بر «اعلام قیمت های جدید خودرو به زودی» را تکذیب کرد. محسن صالحی نیا افزود: بر اساس روال معمول، متولی اعلام قیمت خودرو ها، شورای رقابت است و مادر این برنامه مسئولیتی نداریم. وی گفت: بر اساس رویه ای که شورای رقابت در آخر فصل قیمت ها را اعلام می کند ما قیمت نرخ تورم بخشی در بخش های مختلف خودرو و قطعات را به بانک مرکزی اعلام کردیم که بانک مرکزی پس از بررسی های خود در همه مولفه های تورم، نرخ نهایی تورم بخشی را به شورای رقابت اعلام خواهد کرد و این شورا بر اساس این نرخ اعلامی در مورد قیمت خودرو تصمیم گیری خواهد کرد. صالحی افزود: هر اتفاقی که درباره قیمت خودرو می افتد با اعلام بانک مرکزی و توسط شورای رقابت خواهد بود و این یک عاده معمول است و بنده هم در این باره هیچ قید زمانی برای قیمت خودرو اعلام نکرده ام.

تبعات حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی برای جامعه پذیرفتنی نیست

حسین راغفر:

استاد اقتصاد اظهار داشت: مسئولان حامی حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی حافظان منافع مافیای اقتصاد ایران هستند که هم در مجلس و هم در سازمان برنامه و هم در دولت پراکنده شده اند و در تمام نهاد های اقتصاد نفوذ و قدرت دارند اما باید توجه داشته باشند این اقدام را در شرایطی که انجام می دهند تمام ظرفیت های مردم مستهلک شده است و باید مسئولیت این اشتباه را بپذیرند.

حسین راغفر در گفت و گو با ایلنا درباره تبعات حذف ارز ترجیحی و ۴۲۰۰ تومانی از واردات کالاهای اساسی اظهار داشت: منطق طرفداران حذف ارز ترجیحی و ۴۲۰۰ تومانی به ظاهر این است که از آنجایی که فساد در توزیع ارز ۴۲۰۰ تومانی وجود دارد و از آنجایی که گوشت بازار ۴۲۰۰ تومانی وارد می شود اما بازار بالای ۳۰۰۰ تومانی در بازار به دست مصرف کننده می رسد بنابراین باید قیمت ارز را افزایش دهیم.

وی ادامه داد: تمام این افراد تأیید می کنند که در این سیستم توزیع فساد وجود دارد و مدعی هستند با افزایش قیمت ها فساد را کنترل می کنند حال سوال این است چرا وقتی ارز ۷ هزار تومان تا ۳۲ هزار تومان افزایش پیدا کرد، فساد را نتوانستند کاهش دهند؟

در این شرایط نمی توان فساد را کنترل کرد

این کارشناس اقتصادی تأکید کرد: تا زمانی که کشوری کانون های عفونی فساد را در درون خود تقویت کند، نمی توان فساد را کنترل کرد و امروز توصیه آقایان این است که از آنجایی

عضو اتاق بازرگانی:

صادر کنندگان را مجرم نکنید!

عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی تهران می گوید طرحی که در مجلس به دنبال جرم انگاری صادر کنندگانی است که ارز خود را به کشور بازنگردانند در صورت تصویب تأثیر عکس خواهد داشت. عباس آرگون در گفت و گو با ایسنا افزود: با توجه به شرایط خاصی که کشور

چه از نظر تحریم ها و چه از نظر شیوع کرونا با آن رو به روست، تمام سیاست های اجرایی باید به سمت حمایت از تولید و صادرات حرکت کند و در این بین نهایی کردن طرحی که باعث دلسردی و خروج سرمایه از این بخش می شود، قطعاً با آن آفرین خواهد بود و بیایان اینکه صادر کنندگان

شناسنامه دار تمام توان خود را برای بازگشت ارز به کشور به کار بسته اند، توضیح داد: در تولید و صادرات، از یک اتفاق کوتاه مدت صحبت نمی کنیم، بلکه تولید کنند های که کالای خود را صادر کرده، قطعاً به دنبال بازگشت ارز و سرمایه گذاری مجدد و تداوم فعالیت هایش خواهد بود؛ از این رو هیچ دلیلی وجود ندارد که یک صادر کننده از عمده دار خود را به کشور نیاورد و عملکرد این چند سال نیز به خوبی این مسئله را نشان داده است. عضو اتاق بازرگانی تهران با تأکید بر اینکه